



Gele Anjers

BANJO-ORKEST MENEN

Het Banjo-Orkest

Eind de jaren 50 richtte Alfons Bouckaert, priesterleraar aan het Sint-Aloysiuscollege te Menen, het "Banjo-Orkest der Vlaamse Studenten" op. Niet alleen dirigeerde hij het orkest tot 1970, maar hij was tevens autodidact-componist en/of arrangeur van alle nummers op het repertorium. Het orkest gaf talrijke optredens in binnen- en buitenland, ondermeer tijdens reizen in Zwitserland, Frankrijk, Oostenrijk en Duitsland. Op de concerten vroeg het publiek steevast naar plaatopnames, vraag waarop met zes singles werd ingegaan. Aan die eerste levensfase kwam abrupt een eind toen Alfons Bouckaert in 1970 tot pastoor werd benoemd. De aanzet voor een heropstanding als muzikale groep kwam er met de viering van het gouden priesterjubiläum van onze stichter-dirigent in 1999 te Kortrijk. Een bescheiden optreden met her-en-der-opgetrommelde uitgevlogen muzikanten resulteerde in een werkgroep die voor enige continuïteit wilde zorgen. Zo kwam er een zeer succesvolle reünie in april 2000. Ze werd gevolgd door een optreden op het collegefeest in mei 2000.

Dan werden de banjo's terug aan de wilgen gehangen en er volgden zeven stille jaren. Tot er een uitnodiging kwam om de viering van 175 jaar Sint-Aloysiuscollege op te luisteren

in 2007. En dit werd de definitieve doorstart van het orkest. De werkgroep bleef niet bij de pakken zitten. Het enthousiasme bij de spelers om de muziek op geregelde tijdstippen te laten klinken was groot. Het orkest herrees uit zijn as ...

Sinds 2008 staat het orkest onder de leiding van Jacques Lecluyze (met op de achtergrond de steun van de nog immer actieve Alfons Bouckaert). Daar de vlag de lading niet langer dekte werd gewoon de naam 'Banjo-Orkest' aangenomen.

In tegenstelling tot wat men zou vermoeden bestaat het orkest van circa vijftwintig man niet alleen uit banjo's, maar ook uit blazers, ritmische sectie, zang en niet te vergeten: een onmisbare technische ploeg!

Het Banjo-orkest gaf in zijn "tweede leven" diverse concerten in Vlaanderen, maakte in augustus 2011 een concertreis in het Oostenrijkse Lechtal en in de zomer 2013 in Duitsland (Beieren) en Oostenrijk.



Banjo-Orchester Menen

Die Wurzeln des Banjo-Orchesters reichen bis in die frühen Fünfzigerjahre des vergangenen Jahrhunderts zurück: Im Jahr 1953 wurde am Gymnasium St.-Aloysius-College Menen das „Banjo Orkest van Vlaamse Studenten“ gegründet. Die Initiative ging von einem der jungen geistlichen Lehrer, Priester Alfons Bouckaert (*1924), aus. Unter der die Gymnasiasten begeisternden Führung des Priesters entwickelte sich das Orchester schon bald zu einem qualitativ hochwertigen Ensemble. Priester Bouckaert war nicht nur Dirigent und Vorstand des Orchesters, sondern zugleich auch dessen Reiseleiter und ein überaus produktiver Komponist. Die meisten Musikstücke hat Bouckaert selbst geschrieben.

Rasch erwarb sich das Banjo-Orchester wegen seines eigenen Sounds und der swingenden Seines im In- und Ausland einen hervorragenden Ruf. Die flämischen Gymnasiasten hatten 1961 ihren ersten Auftritt im belgischen Fernsehen. Im gleichen Jahr absolvierten sie auch ihre erste Auslandsfahrt, die sie nach Stanzach im Tiroler Lechtal und nach Sonthofen führte. In Sonthofen waren sie bei der von Arthur Engeser gegründeten und geleiteten Jugendblaskapelle zu Gast, es entwickelte sich eine Freundschaft zwischen den Jungmusikern beider Orche-

ster und deren Dirigenten. Schon bald, 1963 und 1965, weilten die Banjo-Musiker erneut in Stanzach und in Sonthofen. Die Jugendblaskapelle Sonthofen stattete in den Jahren 1963, 1968 und 1969 Gegenbesuche in Menen ab. Das Banjo Orkest war in den Sechzigerjahren ein weiteres Mal im Lechtal, zwei Reisen führten ins schweizerische Wallis. Bei dem Anklang, den die Musiker überall fanden, war es fast selbstverständlich, dass auch eine Schallplatte mit den Erfolgsstücken produziert wurde. 1970 war dann der letzte Auftritt des Orchesters in Lille (Frankreich). Durch eine mit der Ernennung zum Gemeindepfarrer verbundene Versetzung von Priester Bouckaert wurde das Ende des Banjo-Orchesters am St.-Aloysius-College in Menen besiegelt. Bis zur Auflösung hatten ungefähr 180 junge Musiker während ihrer Gymnasialzeit das Orchester durchlaufen. Die vielen Auftritte und vor allem die Auslandsreisen haben ihnen nachhaltige Erfahrungen und unvergessliche Erinnerungen beschert. Nach der Auflösung gab es verschiedentlich Initiativen zur Wiederbelebung des Orchesters, doch es blieb bei sporadischen Treffen. Erst das Goldene Priesterjubiläum von Herrn Bouckaert im Jahr 1999, aus dessen Anlass sich eine Arbeitsgruppe erfolgreich um die Zusammenführung von früheren Orchestermitgliedern aus der Gymnasialzeit bemüht hatte,

führte zu einem engagierten Probenbetrieb und einem viel beachteten Konzert zu Ehren des Orchestergründers. Aber es dauerte nicht lange und schon hingen die Instrumente wieder an der Wand oder waren sonst wo verstaut! Dieser Zustand währte rund sieben Jahre – bis zum 175. Gründungsjubiläum des St.-Aloysius-Gymnasiums im Jahre 2007. Das Jubiläum löste eine Initialzündung für einen Neustart des Orchesters aus. Und es funktionierte –und wie!

Der Sound war großartig, die Musiker packte die Leidenschaft. Sie beschlossen, nunmehr regelmäßig zusammen zu spielen und in Konzerten den einzigartigen Musikstil wieder auf die Bühne zu bringen. Bis 2010 traten die ehemaligen Schüler des St.-Aloysius-Gymnasiums unter „Banjo Orkest van Vlaamse Studenten“, dem ursprünglichen Namen aus der Schulzeit, auf. Um in der Öffentlichkeit nicht den Eindruck aufkommen zu lassen, sie seien auf ewig Studenten, haben sie den Namen auf ein einfaches „Banjo-Orkest“ reduziert. Ein Zusatz sei, so haben sie befunden, nicht notwendig, weil es in Flandern nur ein Banjo-Orkest gebe.

Die meisten der ca. 30 Musikanten des neugegründeten Orchesters haben schon als Jugendliche mitgespielt. Nicht alle der früheren Instrumente und Gesangspartien konnten in das Repertoire übernommen werden, deshalb

wurden einige neuere Elemente eingebaut. Die Grundbesetzung des Banjo-Orchesters besteht aus der Banjo-Sektion mit 12 Musikanten, die den Vortragsstücken die typische Klangfarbe verleihen. Neben den Banjos sorgen weitere Instrumente wie Perkussion, Orgel, Trompeten, Saxophone, Flöte, Akkordeon, Gitarren, Bassgitarre, Geige und Horn für den speziellen Sound. Neben den Instrumentalisten sind auch noch drei Sängerinnen bzw. Sänger im Orchester aktiv.

Das Orchester steht heute unter der Leitung von Jaques Lecluyze, dem ehemaligen Direktor der Musikakademie Menen. Seit 2007 ist das Banjo-Orchester schon Dutzende Male aufgetreten. Im August 2011 war es nach jahrzehntelanger Pause wieder auf Tournee im Lechtal. Dabei wurden auch Kontakte mit einigen in den Sechzigerjahren in der Jugendblaskapelle Sonthofen aktiv gewesenen Musikerinnen und Musikern aufgefrischt. Bei dieser Gelegenheit entwickelte sich bei den flämischen Musikern der Wunsch, beim heuer in Sonthofen zu feiernden Jubiläum „50 Jahre Stadterhebung“ auftreten zu können. Bei der Stadterhebung im Jahre 1963 hatte sich das damals jugendliche Orchester musikalisch in das Festprogramm eingebracht. Im Juli 2013 wird nun das Banjo Orkest in Sonthofen auftreten und weitere Konzerte in der Region geben.

1. Gele anjers

Met dit pittig nummer openen we vaak het tweede deel van ons avondvullend concert. Een typisch Banjo-orkestinstrumentaaltje dat onmiddellijk een opgewekte sfeer in de zaal creëert.

2. Epistola ex Ponto

De Romeinse dichter Ovidius werd in het jaar 8, vermoedelijk omwille van enkele wat rebelse gedichten, verbannen naar Tomis, bij de Zwarte Zee. Uit zijn brieven vernemen we dat de vele vrienden van vroeger hem vergeten zijn. Allen, één uitgezonderd. In het vooruitzicht van onze buitenlandse reizen wordt het lied, A-kant van de vierde vinyl-single (opname 1967), gezongen in het Duits, het Nederlands en het Frans.

*Du bist nicht mehr da, mir bleibt alles leer,
für ein Wörtlein
wie kann Ich meine Händ' erheben?
Im mondheller Nacht,
wenn auch schweigt das Meer
warum kommst du, mein Freund,
im Gruss mir näher stehn?*

*Hierheen gejaagd in 't ballingland,
jouw beeld vervaagt, die laatste band.
Mijn lot als 't jouw' ook beschouwde
toen niemand nog om mij rouwde, o mijn vriend.
Wat men ook ziet, verlaten veld,
zonloos gebied, mijn geest ontsteld.*

*Duisternis, noodlot, aan d'hemel een ster
was de gedacht' aan jou, mijn vriend, zo trouw!*

*Cruel souvenir de cette longue nuit
où de ma ville de Rome je viens de m'exiler
Resté naufragé, toujours pourchassé,
jamais ma maison ne cessera de pleurer.
Dans la lumière l'or étincelle
Dans le besoin: tu restais fidèle
Destin ténébre, au ciel une étoile, l'idée de toi,
mon ami fidèle!*

3. Waarom zo zelden

Onze stichter-dirigent-componist dweepte met de sprankelende poëzie van Guido Gezelle. Diens gedichten inspireerden hem dikwijls bij het schrijven van de teksten bij zijn muziek. Een gevoelig lied dat zegt dat er in moeilijke tijden altijd een sprankeltje hoop is te vinden in kleine dingen.

*Waarom zo zelden
en kan ik wat me drukt vermelden?
Waarom niet vinden
die 't kluwen van mijn hart ontwinden?*

*Laat de wonne bronne,
laat het zonnevier
laat de verse blommen,
laat weer lent' alhier!*

4. Tijn

En plots staat hij er, als een duivel-uit-doosje-
tevoorschijn gesprongen, Tijn, “der Eulenspie-
gel”, de schalkse figuur die de mensen zonder
schroom een spiegel voorhoudt en hen laat zien
zoals ze zijn. Terwijl de hoorn zijn verhaal vertelt,
dartelen de banjo’s vrolijk op de achtergrond, tot
zij de fratsen van Tijn dik in de verf mogen zetten.
Maar ... af en toe wordt Tijn ook gestraft voor zijn
daden, vertellen de trompetten.

Alfons Bouckaert, ere-dirigent



5. Ballade

Op een toevallig gevonden tekst componeerde
Alfons Bouckaert deze protestsong, toen het racis-
me in de USA nog volop mensen denigreerde.
Twee mannen, een blanke en een zwarte, trekken
zich van de rassendiscriminatie niets aan en gaan
samen uit vissen.

*Twee mannen gingen vissen,
een blanke en een zwarte traden aan.
Hun snoer tussen de lissen,
ze gingen schou aan schouder daar nu staan.
De vis wilde niet bijten
zoals dat met de vis soms wel eens gaat.*

*Men kan dat niet verwijten
al is dat nu ook weer voor eigen baat.
Ze stonden vele uren te vissen met een
eindeloos geduld.
Twee toegenegen burenen die hebben weer
hun wake wel vervuld.
Twee vissers traden aan, 't was een blanke
en een zwarte Amerikaan.
Het ras werd niet besproken,
er werd niet eens daarover nagedacht.
De stilte onverbroken,
ze stonden daar nu samen op de wacht.
Een meer ver in het Noorden,
Waukegan ligt hier niet zo heel dichtbij.
Ze stonden aan de boorden
zoals twee broeders samen, zij aan zij.
Jim en Joe, twee kleuren,
het spectrum waarin mensheid breekt.
Twee vissers voor de deuren
waar Jericho zijn torens hoog opsteekt.
Twee vissers traden aan, 't was een blanke en een
zwarte Amerikaan.*

6. Fata Morgana

Een luchtig instrumentaaltje dat de luchtspiege-
ling beschrijft die al menig woestijnwandelaar tot
wanhoop bracht. Geplukt van op de B-zijde van
onze derde single (1965).

7. Persbericht

De dichter Ed Hoornik, die zijn dagelijkse krant
leest, wordt getroffen door een piepklein bericht-
je, in een uithoekje ter bladvulling neergegoid:
“Kind verdronken te Middelham”.

En dan wordt de componist getroffen door het
sonnet over dat artikeltje.

*In een dorp, Middelham, is een kind verdronken.
Sober bericht in een avondblad.
En een schuit, en die schuit die is gezonken
en een hooiberg, en een hooiberg heeft vlam
gevat.*

*Zeven dagen heeft het in mij nageklonken.
Op het kantoor vroeg men: “Zeg, heb je wat?”
In een dorp, Middelham, is een kind verdronken.
'k Werkte door, 'k werkte door en hoorde maar
dat.*

*En de kranten waaien weg en zijn verouderd.
Te Middelham denk ik aan hem
en ik bet 't kleine hoofd tussen hart en schouder.
Over 't water hoor ik weer die kinderstem.
Over 't water hoor ik weer die kinderstem.*

8. Aperitief

Verfrissend, pittig, doen goesting krijgen naar méér
en dus vooral niet te zwaar, zo hoort een aperitief te
zijn. Eén aperitief van ons, en de overrompelende
blijheid van het leven lacht zich voor je open. B-zijde
tweede single (1964)

9. Nieuwe Lente

De titel beschrijft slechts heel kort het seizoen zelf. Hij staat meer symbolisch voor het durven nieuwe wegen inslaan, voor het geloof van mensen in eigen kunnen, in risico's nemen en niet bij de oude herfststerige pakken blijven zitten.

*Wanneer een nieuwe lente
haar bloesems teer komt enten,
de aarde weer nieuw leven verwacht,
geloof dan in de zon.*

*Vertrek dan langs de wegen
en valt eens moeheid tegen,
blijf dromen van het leven dat wacht
en vraag niet steeds waarom.*

*Waar moeë mensen dralen
uit schrik om eens te falen
en smalen om jouw durven, dan lach,
blijf lopen, kijk niet om.
Slechts de verte wenkt
voor wie waagstuk kent, en ga
en dan vraag niet steeds waarom.*

*Vertrek dan langs de wegen
en valt eens moeheid tegen,
geloof!
waar moeë mensen dralen
uit schrik om eens te falen,
geloof!
Slechts de verte wenkt
voor wie waagstuk kent, en ga*

en dan vraag niet steeds waarom.

En ga! En dan vraag niet steeds waarom!

10. Weideblomke

In de 'collegetijd' van het orkest werden de liederen gezongen door een knapenstem of een (bijna)mannenstem. De knapenstem is er niet meer, maar wordt op verleidelijke wijze vervangen door een vrouwenstem. De tekst van het lied komt uit 'Kleengedichtjes' van Guido Gezelle.

*'t Groeit daar een blomke in de weide
langs de voren, onder 't riet,
in den landen, op de heide,
waar geen mensenoog, geen oog het ziet.*

*'t Groeit een blomke in de weide
waar geen mens, geen mens het ziet.*

*'t Is wel het liefste van de blommen
wier 't in 't zand staat, wier in d'rots.
Weet ge wie en hoe ze 't nommen?
't Is en 't blijft en 't nomt: de liefde Gods.*

*'t Groeit een blomke in de weide
waar geen mens, geen mens het ziet.*

11. Costa Dorada

Bijna ieder jaar ging het Banjo-orkest op concerttournee in het buitenland. Op prospectie voor een dergelijke tournee trok Alfons Bouckaert ooit naar Spanje. Een reis naar Spanje zat er voor het orkest niet in. De dirigent-componist kwam wel terug met een pak zuiderse inspiratie.

12. Pelgrim

Wij zijn zoekende mensen, steeds speurend op alle wegen en kruispunten van het leven welke kant we willen inslaan, eindigend op dezelfde eindbestemming voor iedereen. En al is het einde voor iedereen gelijk, de weg er naartoe is niet voor iedereen dezelfde, niet even gemakkelijk ... (A-zijde single 1964)

I report a pilgrims hesitation.

This song will be his memories.

*You can feel my heart needs inspiration
to go and praise without facing a face.*

*Berg je gelaat niet voor mij, och waarom spreek je niet?
Ik lijk een woestijnpelikaan en verder kan ik niet.*

Blijf bij mijn vragen niet doof.

Arm is mijn gave aan geloof.

Overal jou die ik zocht, o... op pelgrimstocht.

*Pour toi j'ai quitté le miroir de toutes les apparences
Pour toi j'ai cherché mon chemin au royaume du silence.*

*J'abandonne ceux qui n'ont rien,
rien que le poids du chagrin.*

Où puis-je entendre ta voix et faire un choix?

Wass soll Ich von deinem Schweigen denken?

Wo bleibst du, Herr? Wo bleibst du, Herr?

Kannst du nicht mir deine Hilfe schenken?

Mir fällt es schwer, mir fällt es schwer...

Jacques Lecluyze, dirigent



13. Herinnering

Onze huidige dirigent, Jacques Lecluyze, bewees al op 18-jarige leeftijd zijn muzikaal talent. Bij zijn toenmalig afscheid van het orkest zette hij zijn herinneringen op de notenbalken. Zijn ondertussen jarenlange ervaring scherpte zijn deskundigheid aan, waardoor deze versie van 'Herinnering' dit jaar tussen de groeven vloeiende.

14. Lechtal

De A-zijde van de derde single (1965). Het lied werd geschreven en opgenomen ter gelegenheid van een concertreis naar dit prachtige dal in het Oostenrijkse Tirol. Ongelooflijk: in 2011 stelden we op onze eerste hernieuwde reis met eigen oren vast dat autochtone Lechtalbewoners het lied woord voor woord feilloos meezongen! 'Lechtal' staat voor wat het Banjo-Orkest was en is: opgewekte muziek, een vleugje nostalgie, fantastische herinneringen, verschillende talen, optredens, reizen, maar vooral de vreugde en de vriendschap vinden in het samen musiceren.

*Glanzend in het sneeuwgebergte,
heerlijk in de dalenverte
bloeien zomerdagen in Lechtal.*

Weet je nog die lange reis?

Weet je nog dit verre land?

*Volle zomer, sneeuw en ijs,
naar de toppen hand in hand.*

*Nu herinnering weer bloeit
en nog roept het groene dal
gaan we dromen van die band
die, eens gegroeid, niet breken zal.*

*Eine lange Reise machen,
fremde Menschen, fremde Sprachen,
prangend sind die Ferien in Lechtal.
Oben mit den Alpenwinden
kann mein Herz den Frieden finden,*

prangend sind die Ferien in Lechtal.

*Dich vergessen kann Ich nicht,
schöner Urlaub in Tirol*

*Leib und Seele sind erfrischt
alles ladet ein zum Wohl.*

*Almen grün und Gipfel weiss,
Wanderschaft die Kraft erneut,
Sommerferien in Tirol, im Bergenkreis
wo man sich freut.*

Eine lange Reise machen, ...

prangend sind die Ferien in Lechtal.

prangend sind die Ferien in Lechtal.

15. Abschiedsstunde

In 1963 trok het orkest voor een weekend naar „la porte du Normandie“, Aumale. Het werd een onvergetelijke uitstap, die de componist inspireerde tot het schrijven van twee afscheidsliederen. Ze werden op plaat gezet en deze eerste single van het orkest werd meegenomen op reis naar het buitenland, het Oostenrijkse en Italiaanse Tirol. En met succes!

*Il faut partir, vous quitter
en vous remerciant de l' accueil
qui nous fut réservé, Aumale.
Le souvenir va rester
et le charme de toutes ces heures en beauté.
Et demain, après-demain,
près de l'âtre qui fume au clair
des lampes qui s'allument,
et au son de la flûte,
au rythme de nos guitares
revivra la journée d'Aumale.*

*Lentewind brengt gevleugelde zaden mee
Stormen uit bergen, wolken van ver over zee
Vruchtbare aarde, 't mensenhart dat ontvangt
Om dit zaad zijn liefde blijvend dank.*

*Abschiedsstunde, Abschiedsstunde,
Reicht die Hände un sagt mit uns:
es kommt noch mal ein Wiedersehen.
Es wird bleiben, immer bleiben
wenn nachher wir in Flandern
wieder nach Hause gehen.
Und wenn morgen, übermorgen,
wenn die Flöte noch spielt und singt
ein Lied beim Winterfeuer,
Wenn Erinnerung bleibt
am wunderbaren Augenblick
sei Ihm Dank für diese Stunde.*

A vertical banjo neck with a wooden fretboard and metal frets is on the left. On the right, a cluster of bright yellow carnations is in focus. The background is dark and slightly blurred.

Gele Anjers

BANJO-ORKEST MENEN

1. *Gele anjers*
2. *Epistola ex Ponto*
3. *Waarom zo zelden*
4. *Tijl*
5. *Ballade*
6. *Fata Morgana*
7. *Persbericht*
8. *Aperitief*
9. *Nieuwe Lente*
10. *Weideblomke*
11. *Costa Dorada*
12. *Pelgrim*
13. *Herinnering*
14. *Lechtal*
15. *Abschiedsstunde*

Muziek: A. Bouckaert (Nr 13): J. Lecluyze)